

ТУРЦИЯ

—○○—

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТИ НА НАРОДЪТЪ.

—○○—

ТУРЦИЯ излязува сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецдѣта; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецдѣта. Спомо- ществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относатъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генюича, редактора и издателя на вѣстникътъ. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при сѣціята.

3 МАРТА (ПО НОВИ СТИЛЪ)

—○○—

16 ШЕВАЛЪ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

ЗАБЪЛЪЖВАНІЯ ВЪРХУ ПРОЕКТЪТЪ ЗА УЧИЛИЩАТА НА Н. П. МИТХАДЪ-ПАША.

I

Като обнародвахми въ последніятъ си брой проектътъ на Н. П. Митхадъ-паша за училищата, ний са обѣщахми да са повърнимъ върху тоя важенъ въпросъ.

Първо ний нѣмаи освѣнъ поази за намѣреніята на главніятъ управителъ на Дунавскіятъ Вилаетъ. Той иска да въздигни степенити на ученіята, да умножи числото на училищата, да направи по общо познанието на турцкіятъ языкъ и да зближи Мюсюлманити и Християнити по между имъ.

Ето наистина прѣвсходни намѣренія. Ний желайми щото нашити съотечественици да бѣдѣтъ въ състояніе да ги разберѣтъ, да ръкоплещѣтъ на тѣхъ, и да спомогнатъ Митхадъ-паша съсѣ сичкити си сили.

Подиръ това Нѣгово Прѣвсходителство ще благоволи да ни позволи да му направимъ разни забѣлѣжванія собственни да го освѣтлятъ и да го накараѣтъ да развали голѣмиятъ дуваръ който раздѣля, въ едно голѣмо число на народности, подданицити на Н. Ц. В. Султанътъ и отбѣлсва намѣреніята му.

Нѣкои можѣ да повѣрѣтъ че, чрезъ тоя дуваръ, ний искаи да хортуваи за вѣрата. Таквось не е наше намѣреніе. Както християнската вѣра ни задѣлжава да почитамъ вѣрованіята на тѣя които ний мислимъ че сѣ въ заблудженіе, ний вѣрваи че и мюсюлманската вѣра трѣбува да задѣлжава Мюсюлманити да почитатъ вѣрованіята на тѣя които, по редѣтъ си, тѣ мислятъ че сѣ въ заблудженіе.

Слѣдователно тамъ не е, предъ нашити очи, голѣмата мѣнотія за зближаваніето на различни племена, която да можѣ царското правителство да я махни.

Коя е прочее тая голѣма мѣнотія, тоя голѣмъ дуваръ на раздѣленіе? То е, нѣка го кажимъ ясно, НЕПРІЯМАНІЕТО НА СИЧКИТИ ПОДДАНИЦИ НА Н. Ц. В. СУЛТАНЪТЪ ВЪ СИЧКИТИ БЕГЛИШКИ СЛУЖБИ.

Додѣто беглишкити служби сѣ бивѣтъ въ нѣкакъвъ видъ като БАЩИНІЯ на Мюсюлманити, до дѣто Християнити сѣ бивѣтъ исклучени отъ високити служби, и не ще можѣтъ да са прѣмѣтъ въ малкити служби освѣнъ като едно исклученіе, нѣма си хичъ мѣстото да сѣ надѣваи че мюсюлманити ще учятъ много турскіятъ языкъ.

Турскіятъ языкъ не е за да кажимъ тѣй, освѣнъ языкътъ на чиновницити. Ний казуваи на чиновницити а нѣ на мюсюлма-

нити, защото Н. Ц. В. Султанътъ има едно твърдѣ голѣмо число мюсюлмански подданици. Напримѣръ Арапити, които не говорятъ турски.

Ний ще припознаи съсѣ драго сърце че цѣлѣта на възпитаніето е да прѣобразовае нравственостѣта на човѣкътъ, и да му направи животътъ по честитъ и по благополученъ. И таквось е предъ нашити очи, главната цѣль на възпитаніето.

Ний ще припознаи още съсѣ драго сърце че цѣлѣта на възпитаніето е да научи човѣкътъ да почита законити, да са покорява на властѣта и да любѣи комшіята си. Тая цѣль е, предъ нашити очи, втората цѣль на възпитаніето.

Ний ще припознаи още съсѣ драго сърце че цѣлѣта на възпитаніето е да постави полѣка полѣка развѣсата на племената, да ся огасятъ нѣкои языци, и да са направѣ да са прѣими единъ само за да можѣ една имперія да заприлячи на една само фамилія.

Нѣ едно нѣщо, което не вѣрваи, то е да можѣ въ една имперія да са докарѣтъ сичкити граждани тѣй щото да са глѣдѣтъ като истински членови отъ една само фамилія, ако сичкити не сѣ РАВНИ въ това дѣло са относѣ до беглишкити служби.

Ако намѣреніето на Царското Правителство е да ностигни това, ако слѣдува да прѣйма сѣки день едно по голѣмо число Християни въ беглишкити служби, ако свидѣтелството (кефиликътъ) на одного Християнина струва толѣкохъ предъ сѣдникътъ колѣкто това на Мюсюлманинѣтъ, извѣстно е че официалніятъ языкъ ще стане по общѣ, чи ще сѣа учи съсѣ ищахъ въ училищата, чи уроцити на ходжити ще са слушатъ съсѣ вниманіе.

Нѣ ако това не бѣде тѣй, извѣстно е че турскіятъ языкъ не ще са изучава добрѣ въ училищата, че уроцити на ходжити ще бѣдѣтъ утѣкчителни, и че намѣсто да обичатъ да отивѣтъ на училището, дѣцата ще глѣдѣтъ като на една ангарія да ходятъ, и ще са радуѣтъ слѣдъ тоя день, когато нѣма веки да отидѣтъ.

А ако Митхадъ-паша и чрезъ него Царското Правителство има друга цѣль отъ тая която забѣлѣжихми по горѣ, извѣстно е че проектътъ за училищата на Нѣгово Прѣвсходителство, е единъ проектъ който не заслужава вниманіето на нашити съотечественици. Царското Правителство направи училището на Галата Сарай. Нѣ защо? за да има лѣкари. То направи още Политехническо училище или мухандисхане. Нѣ защо? за да има офицѣри. Коя е прочее цѣлѣта на

Нѣгово Прѣвсходителство Митхадъ-паша? Да ли за да има християнски чиновници въ беглишкити служби???

Врѣмето дошло веки на отчаяваніе: то си загубило хартата на православіето, и нищо не можѣ да го утѣши: то плачи сѣки день за нѣя, както едно врѣме Пенелопа плачеше за Иллиса.

Нѣ Пенелопа плачеше чистосърдечно за Иллиса. Да ли е сетѣй и съсѣ Врѣмето? Да разглѣдаи.

Врѣмето пиши непрѣстанно членови срѣщу католическата пропаганда. Въ тѣя членови то реве, и са покѣсува отъ реваніе, безъ да го чуй или съжѣли нѣкой. Тѣя членови, както види сѣки, то ги пиши съсѣ цѣль да отвърни ушъ Българити отъ нѣйнити примки. Нѣ, по злощастіе, то ги пиши съсѣ такъвъ начинъ щото намѣсто да поучи и прѣдупарди тѣя за които ги назначава, то ги кара да отидѣтъ по скоро при нѣя; намѣсто да забрани пакѣтъ на тая пропаганда то ѣ отваря поприще на голѣми успѣхи. Ето бѣдни усилія! Ето смѣшна неспособностъ!

И нѣка читателити никажатъ ако строгостѣта и простотата на языкътъ му не сѣ по добрѣ едно доказателство за слабостѣта на даѣята която гони, колѣкто едно доказателство за силата ѣ?

Тая недѣля прочетохми въ единъ български вѣстникъ нѣщо за Гръцити или ако искате за Елленити. Тоя членъ съдържава много мечтанія, които неможѣтъ освѣнъ да ни поврѣдѣтъ рано или късно.

Безъ да чакаи да го свърши, за да му са отговоримъ, ний мислимъ че добрѣ ще сторимъ да забѣлѣжимъ на съчинителѣтъ му че на мѣсто да разсѣва тѣя взаимни вражди, по добрѣ щеше да стори да употребѣи врѣмето си на други нѣща които да можѣтъ да ползуѣтъ народѣтъ.

Днесъ нашіятъ народъ има нужда отъ симпатіити на сичкити народи. И за да ги придобѣи ний трѣбува да са владами съсѣ сичкити добрѣ, а отъ друга страна да си глѣдаи пакъ нашити работи. Да викаи срѣщу одного, да хулии другого, на които самити дѣла отличавѣтъ характерѣтъ и възпитаніето имъ, сѣ нѣща низки на дѣвѣната епоха.

Ний мравимъ наистина Гръцити, въ мравимъ само тѣя Гръци които сѣ имали и имѣтъ едно суетно честолюбіе да ви владѣятъ религіозно, безъ да виникѣтъ че врѣмената сѣ измѣнени. Колѣкто за массата, ний

и обичаи, защото много можни да спомогни на търговството ни развитие, ако знаями да са обхождани със нея както трябва.

НЪКОЛКО ДЕНА РАЗХОДНА ВЪ СЛИВЕНЪ.

(Следи отъ миналий брой.)

Сливенци не познаватъ виртеното, което прѣде неспрѣстайно както и други тѣмъ полезни за занаята имъ нѣшта, та при въвежданіето на машини въ Турско, което нѣма да закъснѣе, Сливенъ ще пострадае най-много, че една макина съ destino гроша масраѣ ще исприда на день колкото можѣтъ сто и пѣдесѣтъ най-добри прѣдачки да испрѣдѣтъ съ рѣжа въ Сливенъ. Тогасъ може въ и жената да си отърве отъ работниѣта на имуруцѣти, та да си гледа само къщичитѣ работи, за които е и опрѣдѣлена отъ Бога, т. е. да сготви, да мѣси хлѣбъ, да опере ризитѣ и да държи дѣцата си и къщичѣ си чисти. Сливенъ е честитъ че има една нѣмска фамилия, Сливенски добръ струнаха, ако ходятъ по-често тамъ и да глѣдѣтъ какъ ти Нѣмци си върти къщичѣ, какъ си облачи дѣцата и др. т. за да си научатъ къщовниѣ животѣ, за който тѣ нѣматъ никакво познание, и който съставлява благополучіето на чловѣка на тоя лѣжовенъ и грижовенъ свѣтъ. Сливенци иматъ срѣденъ растъ, околнѣтъ образъ и твърдѣ черни очи, нѣ тѣ бѣгатъ както дивитѣ кози отъ чловѣка; тѣхъ може да види нѣкой само въ празникъ по къщичитѣ порти, и то отъ нѣколко раскрасадалѣ, дѣто обикновено излазѣтъ всякой, нѣ като приближи чловѣкъ, тѣ побѣгватъ и си скриватъ, често и не иде имъ мѣчно да ловнатъ портѣтъ, кога усѣтатъ, че той ги изгледва съ любопытство, единъ нѣшта, които сѣ жлѣжливѣ бѣлѣжки за срамнѣливостѣта на женитѣ. Нѣй бѣдохме честити да си намѣримъ и на булото (тѣй наричатъ тоя обичай) на една свадба, послѣ обѣдъ въ недѣля, по което врѣмѣ всякой непоканенъ може отидѣти, за да бѣде, тѣй да го речемъ, свидѣтелъ за отбулваніето на невѣстата, която тогасъ излази на двора и свекъра ѝ поима съ двѣ клечки отъ главата ѝ булото и го мѣта върху клоновѣти на нѣкой плодovitа ошѣшка. Послѣ това изваждатъ булѣтъ само женитѣ та обиколѣтъ махалѣтъ и като си завърнатъ поставятъ на срѣдъ двора една празникъ и вдигатъ сѣрѣжъ; тогасъ булката зима ибрикъ и прѣдѣ сѣратѣ полива на всичкитѣ домашни, които сѣ въ нея къща, като наче най-напрѣдъ отъ свекърната, и всякой като си омѣе рѣцѣтъ, та го дари съ бѣла кѣрна. Сетнѣ свекърната повожда булката прѣдъ всичкитѣ свадбари да имъ цалува рѣкъ, които ѝ дарятъ по нѣкое грошѣ, и подиръ това младоженѣкътъ и невѣстата сѣ хвацѣтъ на хорото. Булката баше облечена съ коприненъ вѣстанъ, който струваше около седемстотинѣ и пѣдесѣтъ гроша, ѝ като закачиха да играѣтъ хоро на двора, врѣмѣто бѣше дѣждовно, та булката си принуди да си завитѣ на пояса малко вѣстанъ та ѝ сѣ видѣха ширенѣи мѣлаковѣ, копринената риза и провѣстѣнѣти ѝ червени гати. Въ Европа облеченѣти съ такѣва вѣстанѣи господѣни, играѣтъ на одари, на които дѣсѣти сѣ чамазани съ во съкъ да нѣма никакъ прѣхъ, а ѝ по казни дворовѣ. Побѣще кога сѣ жени нѣкой по насъ, задѣженъ е да купи единъ свѣтъ вѣстанъ на невѣстата си съ който ти трѣба да сѣ вѣнчѣе, та по добръ щѣше бѣде ако станѣше обичай да си истѣкава сама невѣстата вѣнчѣнѣтъ си припѣлъ. Тогасъ женската фантазія ще измислѣва различни платѣе и тѣй ще стане общѣ и между Българитѣ тъканіето на коприната, отъ което Европа сѣ цалува токо съ много. По свадбѣти мѣжѣти като сѣ съберѣтъ надѣнѣватъ сѣ въ вино и послѣ обикновено сѣ сѣватъ, яс-

но и ноѣтъ играе. По врѣмѣто, когато бѣхме въ Сливенъ, двама души на една свадба бѣдохме невинни жертви отъ подобно пѣнство; тѣн, като сѣ скараха, промущаха сѣ единъ другъ съ ножеве и свѣдѣ нѣколко часа издѣлѣха и двамата, та, между веселбата, не закъснѣ да дойдѣи и живнѣстѣта. За то Сливенци не струнаха злѣ, ако намѣсто лѣзѣнѣтъ прѣкъжъ, по сѣвѣнахъ тридѣнаѣтъ, за който иматъ згодни мѣста, че сѣ намѣратъ на еднаква линія съ Казанлъкъ; тогасъ вмѣсто да продаватъ вино по грошъ окѣжѣ, щѣтъ продаватъ голѣвѣното масло по двадесѣтъ гроша изсѣкалъ. Друго, кога ходѣтъ на гости, на честито, на поздравленіе и по свадбѣти да сѣдѣтъ размѣсено мѣжѣи и женѣи че всяка добродѣтелъ за мѣжа произлиза отъ жената. Житѣи за първинната, която иматъ въ търговіята сѣ дължини на жената. Изобщѣ въ Сливенъ напрѣдъ свадбѣти имъ вървѣтъ кочѣци. Какво морално напомненіе за младѣти свадбарѣи и най-паче за младѣта булка!

Богоровъ.

ЦАРИГРАДЪ, 18 Февруаріа.— Прѣдѣ два мѣсеца около Русенскій листъ „Дунавъ“ бѣше извѣстѣлъ, че въ Срѣдоточното Управленіе на Дунавскій Вилаетъ сѣ изработилъ единъ проектъ за прѣобразованіето на училищата, и че прѣпѣси отъ тоя проектъ сѣ испратили до всичкитѣ каймакамѣлици и кази, за да го разискѣтъ и подадѣтъ мнѣніята си върху него.

До днесъ, както трѣбуваше да стане, тоя проектъ не е излѣзълъ на бѣлъ свѣтъ; нѣ излѣченіето отъ него, което българскій вѣстникъ „Турція“ обнародва въ 32-ий си листъ, е достаточнѣ, что то да може да му сѣ даде по-трѣбното и приличнѣто оцѣненіе.

Най-първо, Срѣдоточното Управленіе на Дунавскій Вилаетъ, като е имало това вниманіе да испрати тоя проектъ до всичкитѣ градскѣ общинѣи за разискѣваніе, видѣло сѣ е въ тѣжъ постѣжѣкъ отъ желаніе да сѣ даде чрѣзъ разискѣваніята по-голѣкъ видѣлици на прѣдмета, что то да сѣ избѣгнѣтъ, колкото е възможно, недостатѣкѣти въ конечнѣто му съзнаніе и полаганіе въ дѣло. Нѣ, ако сѣдѣмъ подаденѣто отъ странѣ на Русенскѣтъ общинѣи мнѣніе, градскѣти общинѣи не сѣ могли да разберѣтъ духа на направенѣто имъ призованіе, что то чрѣзъ дълбоко поучѣваніе на проекта да помогнѣтъ съ подаваніето на мнѣніята си на осѣществленіето на благонаклоннѣти намѣренія на Вилаетскѣто Началство.

Нужда е прочее да сѣ дадемъ мнѣніето както нѣи, учителѣи, тѣи и общинѣи.

Тоя проектъ е богатъ за разискѣваніе. За сега азъ ще сѣ ограничи въ нѣкои общи забѣлѣжанія за редовнитѣ училища, като оставимъ за до недѣля другѣи сѣ забѣлѣжанія.

Първѣто нѣшто отъ проекта за прѣобразованіето на училищата въ Дунавскій Вилаетъ, което най-много удѣи въ очи, е сѣ лива нѣето на българскѣти училища съ турскѣти и въвежданіето на османскій языкъ за учебенъ языкъ и на Турци и на Българѣи.

Лесно може да разумѣе чловѣкъ, че цѣлѣта, която сѣ поставѣла тѣи мѣрка, е сѣдушваніето на двата съжитѣли народа, Турскѣи и Българскѣи,—цѣлъ, колкото похвална, толкова и полезна и за дѣтѣ страни. Нѣ питаніе е: дали тѣя мѣрка дѣствитѣлно може достигна сѣдѣствіето което сѣи прѣдполага?

Можемъ свободно да исповѣдаме, че двата народа имѣтъ още оѣжъ симпатѣи помежду си, които спорѣдъ положеніето сѣ сѣ дължини да имѣтъ; нѣ причинната на това явленіе не трѣба да сѣ търси другѣдъ, освѣнъ въ общественѣто и духовнѣто имъ състояние.

Българѣи имѣтъ свой особни языкъ, обы-

чѣи и вѣрѣжъ съвѣснѣи различни отъ языка, обичѣи и вѣрѣжъ на Турцитѣ, и това различіе само по сѣбѣ сѣ е достаточнѣ да може да отласѣва единѣтъ отъ другъ двата народа. При това неможемъ да отрѣчѣмъ, че въ умственѣто и морално отношеніе, както единѣти, така и другѣи, въобщѣ сѣ много далѣкъ отъ да сѣ на оня стѣпенъ, на който само като сѣ напѣра, единъ народъ може да сѣ освободи отъ прѣдразсѣжденія и отъ фанатизма.

Отъ това излиза, че за да бѣде мѣрката, за която нѣи е думѣта, успѣшна и плодovitа, тя трѣбува да убѣдѣждава умственѣто и нравственѣто развитіе и на двата народа въ духа на народнѣи имъ животѣ. Нѣ това е и дѣто недостига на тѣжъ мѣрѣжъ.

Проектѣтъ иска да сѣи сѣлѣтъ българскѣти рядовниѣи училища въ турскѣти и да сѣи въведе османскій за единствѣнно учебенъ языкъ. Ако сѣи искаше отъ българитѣ просто да сѣи отрѣжѣтъ отъ книжнѣтата сѣ, това по-лесно можѣше да разумѣемъ; нѣ да ставѣ едно таково прѣдполагеніе подъ видъ на серіозни мѣрѣки за умственѣто и морално развитіе на народа, — то е нѣшто, дѣто не можемъ да разберѣмъ.

Не искаме да кажемъ, че османскій языкъ е неопѣрѣбенъ за Българѣи; напротивъ припознаваме голѣмитѣ полезнѣсти, които можѣтъ да произлѣжѣтъ отъ неговѣто изучѣваніе за нашѣи народѣ. Нѣе не само намѣраме за необходимѣо въвежданіето на османскій языкъ между прѣдѣитѣи за изучѣваніе въ нашѣти училища, а оѣе ако да бѣше сѣи прѣдполагѣно да бѣде изучѣваніето на тоя языкъ задѣлѣжитѣлно въ градскѣти рядовниѣи училища, щѣхѣме намѣримъ твърдѣи умѣствѣно това прѣдполагеніе. Изучѣваніето на турскій языкъ въ рядовнѣти българскѣи училища не само нѣма никакъ да ни побрѣка, отъ да разработѣме нашѣтъ книжнѣтъ; не само нѣма да ни докара прѣпѣитѣи въ напрѣдѣкъ къмъ просвѣщеніето, а оѣе ще направи отъ българскѣти ученици мѣжѣи полезни и на импѣриѣтъ и на народа сѣи.

Сливаніето общѣо на българскѣти училища въ турскѣти и нѣтурваніето на османскій языкъ за учебенъ языкъ на Българитѣ ще произведе сѣдѣствіа дѣаметрално противоположни.

Най-първо полаганіето въ дѣствіе на тѣжъ мѣрѣжъ, която почти исклѣчва българскій языкъ отъ училищата въ Българіѣ, ще породѣи естѣственѣи у Българитѣ неопѣрѣненіе къмъ наѣлѣствѣто, които лѣи прѣвъ случѣи щѣтъ сѣи хвърлѣтъ въ обѣтиѣта на чуждѣи влѣнія. Българитѣ наранѣни въ народнѣто сѣи честолюбіе, щѣтъ истѣнѣтъ въ реннѣстѣтъ да учѣгъ османскій языкъ и щѣтъ начѣтъ да го мѣраѣтъ.

Подиръ това, единѣтъ българскѣи ученикъ отъ рядовнѣти училища, разумѣва сѣи не по-долу отъ десѣтигодишѣнъ, за да изучѣи османскій языкъ толкова колкото трѣбува, что то да можѣи да го имѣи и да учи на него наука, трѣбуватъ му четѣре пѣтъ години (?), и когато при по-добро нарядѣваніе на нашѣти рядовниѣи училища, нѣ тоя растѣніе врѣмѣи единѣтъ ученикъ като можѣи да изучѣи добръ матернѣи сѣи языкъ и при него достаточнѣо османскій и французскій, придобѣлъ е вече чрѣзъ прѣдѣваніе на леснѣи матернѣи языкъ значитѣлни познанія отъ математическѣти и естѣственѣи науки и пѣлно религиозно възпѣтаніе. По тѣжъ свѣтъжъ, въ кождѣо мыслимъ да не сме излѣгани, зачто то никога не можемъ прѣи, както полага проектѣтъ, че въ дѣи години можѣи едно Българче да изучѣи османскій языкъ,—по онѣжъ свѣтъжъ, ако сѣи приѣмѣше османскій языкъ за учебенъ, нѣи не ще имѣше ученикъ по-долу отъ пѣтнадѣсѣтигодишѣнъ, който да можѣи да напѣше рядовнѣо писмо на българскѣи и да знае най-прѣстѣти математическѣи правила и естѣственѣи закѣни, когато отъ сегашнитѣ по-добръ нарядѣни българ-

низко поведение; да го обличава предъ сичките за да не мжче бѣднѣти селаче, като му дупа: „не ты Султанъ есенди прилича да земашъ отъ сѣий селачъ по една два кола житото като данокъ; ний познаваме това много за неправо; остави ся отъ тѣзи безчеловѣчїи,“ и други още много такези. Най сетнѣ, той разгнѣвенъ ядоливо подига една своя партїя отъ горепоменутите користолюбци, и имъ рѣчакъ всякога да ся противѣтъ на чорбаджїи ни на наредитѣ, и да му не исполнявѣтъ повеленїята. Чорбаджїи отъ тѣзи раздори обиденъ, безъ да забави време, онѣзи недѣля отива на конака (полицията) и си дава оставкѣ въ мезлища, само раздори да не сжществувѣтъ помежду тѣхъ. Тогава Султанъ на радосърдце безъ да ся бави и безъ да пита народътъ, тури за чорбаджїи единъ на имѣ Кара-Димитъръ, т. е. единъ отъ своите меке-рета; а другитѣ тогава по негово подражанїе сичкитѣ го одобрявѣтъ; представѣтъ го на мезлищѣтъ, като сѣнка, за честь и похвала на града ни. О глупостъ и безумїи чорбаджїискѣ! тѣ намѣсто да наредѣтъ града ни по добръ и съ по добръ чорбаджїи, а тѣ съвсѣмъ на противъ правѣтъ; отбраха най простїи и безумїи чорбаджїи за чорбаджїи. Града ни отъ селата по ничтоженъ стана; селцѣтъ баримъ знаятъ, ако нѣ по вече имѣто си да бѣлжѣтъ а този, когато ще си удри подписа, ще си втопи прѣста въ масилото и ще удри имѣта на книгата. Помыслете си, Г-не Редакторе, и какво ще намѣте? азъ думамъ че такъвъ е е достоенъ да управлява града и казата ни. По добръ е да му ся закачи портрета на царскїятъ мезлищъ, нежели той да сѣди вътрѣ, и на всѣко криво или право отсжжданье да мѣли и да казва само следъ едно попытване: „деветъ есендимъ бойле олсунъ“ но безъ да има извѣстїе отъ давїята. О любезни ми граждане, помыслете добръ и не дѣйте оставя тогози за чорбаджїи, но го промѣнете: за щото вий знаете сами, че Августѣйшиятъ нашъ Султанъ Абдулъ Азисъ, Императорътъ и ска чловѣцы образовани и опытни най малко на 2—3 лзыка, гдѣто да са мѣсятъ на царски работи. Нали ще ся посрамите и вий споредъ него когато ся поискѣтъ въ редъ новитѣ талимѣты сега следъ рамазана подъ управленїето на Негово Прѣвѣшодителство Куршадъ паша? Мжчно ми е вѣстина и чудно много, като ви гледамъ, че сте ся прѣдали на користолюбивїи гореказанный егоностъ да ви раздволява; и каквото днесъ ви гледамъ раздѣлени сте на два партїи, една на друга противни за сичко. Едната партїя иска за чорбаджїи отъ своята, подобно и другѣтъ неса пжѣ отъ своята да гуди. Каквото гледамъ поревнало ви ся да ся карате както нѣкой неразумнїи чорбаджїи въ България; както: Габровци, Шуменци и други нѣкои. Дано Богъ ги вразуми отъ сега нататѣкъ да ся съгласѣтъ и да обрѣнѣтъ по голѣмо вниманїе на сичкити граждански работи. Чорбаджїи да си доди въ редъ, сичкото ще земе добръ редъ: за щото гледамъ, чи за другитѣ работи доброволно ся съгласяватъ и добръ вършатъ всичко; но за това ги бѣрка само единъ, който ви ся извѣсти по горѣ.

ОТКРАДНАТАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Два години комай ставѣ отъ какъ ся трудѣтъ да развалятъ този редъ на работитѣ училищни, и тѣзи година достигнахъ цѣлата си. На избраната отъ народътъ училищна община съдрахъ пълномощното писмо, за щото ушъ было противно на царскитѣ закони, было муганръ да ся избиратъ съ подтвърдѣванїа отъ народътъ училищна община, ами

да ся върви се тѣж, както си е было отъ старо време. И сега днесъ за днесъ, надъ Габровскитѣ училища нѣма нито община, нито епитропи, нито кой да спазари и наплати на учителитѣ, и учителитѣ ще бѣдѣтъ принудени да оставѣтъ учителството си въ Габрово. Тука трѣбѣ да ся забѣлжѣ, чи, освенъ главнитѣ врагове на общественїятъ напредокъ, къмъ училищата има още и особенни закѣлти врагове, които презъ години си сж носили имѣ директори на Габровското училище и които съ своето директорствование очистили сж голѣмитѣ училищни мюлковѣ, а самитѣ училищни зданїа сж докарали до тамъ, щото едѣмъ едѣмъ ся държѣтъ на своитѣ дирекци. Тѣзи директори сж: братїя Андрей и Георгїи Хесапчїеви (или както въ Габрово ги наричатъ, горня и долна Германїи), Петко Маначовъ и други Габровци, които не живѣятъ въ Габрово, съ цѣтка Недюва, койго, въ двадесетъ и четирѣ годишното си взаимно учителствование, до исмукалъ е габровскитѣ училища. На казанитѣ директори твърдѣ не износѣ, като гледѣтъ, чи общината народна за училищата и епитропитѣ сегашни, които сж избрани отъ еснафитѣ, безъ да имѣтъ отъ страна помощъ, слободно присрещѣтъ разноситѣ за деветъ учители, между това както въ времето на тѣхното директорствование поддържало ся е салъ за единъ общъ учителъ, а именно Цвѣтко Недювъ, и, при сичкитѣ изъ отивѣтъ голѣми доходи, тѣ сѣка година сж искавали училището борчїи. Разбира ся, тѣзи господиновицѣ колко трѣбѣ да сж ся трудни, додѣ да развалятъ сегашнитѣ добръ редъ на училищата, и, какво сж докарали до тамъ, щото сегашнитѣ учители ще оставѣтъ Габрово, тѣ намѣрили за добро, чи за напредъ трѣбало да ся намери о с о б е н ѣ директоръ надъ габровското училище. . . . Не знаемъ за що? да ли този директоръ да подпира училищата до време, за да ся не съснѣятъ чи отъ подиръ съсѣмъ да ги разснѣятъ, щото и пепель отъ тѣхъ да не остане, и думитѣ образование, общъ напредокъ, прогрессъ да ся не помянувѣтъ? Намъ ел чудно показѣ, за щото сегашнитѣ габровски учители, които по тѣнко познавѣтъ сичкитѣ вървежѣ на училищнитѣ работи, щото да удовлетвориѣтъ любопитството на секиго, който ся интересува да знае за напредокътъ на образованїето въ нашето отечество, България. Ние сме далечъ отъ това, щото да имъ погълчимъ въ нѣщо, за щото твърдѣ голѣми сж тѣхнитѣ заслуги, твърдѣ добре познаваме тѣхното благородно намеренїе, тѣхното достоинство; но намъ ся чини, чи и това е тѣхенъ дѣлъгъ, който строго трѣба да исполнявѣтъ, и, макаръ единъ пжѣ на годината да даватъ отчетъ за училищнитѣ работи предъ публиката. Ние до сега не виждаме да сж напечатали макаръ извѣстїе за това блестяще испитанїе, което тѣжъ година тѣхнитѣ ученици додохъ въ Габрово.

Това, въ продълженїе на три мѣсяци, отъ какъ ся намѣрвахме въ Габрово, можѣме да забѣлжимъ, което и на кѣсо излагаме. Ние разгледѣхме салъ четирѣ отъ царскитѣ заповѣди, които мыслимъ да сж по главни, и които като голѣма многость къмъ насъ, Царското Правителство е турило въ основанїе за благоденствїето на народѣтъ. Що да кажимъ за исполняванїето на другитѣ царски заповѣди и за чѣстнитѣ случаи на злоупотребленїа? Чи за тѣхъ и край нѣма, и мѣрка нѣма! Съгласува ли ся съсъ царскитѣ заповѣди това, дѣто натиснаха сиромаситѣ за сичкитѣ царски данокъ именно въ това време, когато трѣбаше да нѣдатъ на печѣла по Добродѣя и по други мѣста, тѣжъ щото ся принудиха да заложѣтъ кѣшитѣ си, за да ъематъ отъ фансѣн-

тъ пары съ два и три пжѣ по голѣма отъ заповѣданїята отъ Правителството фѣйда, безъ да имъ дадѣтъ потребнитѣ за данокътъ квитанциї. Съгласува ли ся това, дѣто написанитѣ на царска хартия сенети габровскитѣ хѣюкомѣ не прїема и не припознава? Съгласува ли ся съ царскитѣ заповѣди това, дѣто изваждѣтъ съ запѣте ученицитѣ отъ класнитѣ и ги заперѣтъ въ тѣмнищата за бѣдени, тѣжъ цѣто сиромашкитѣ ученици напуснаха ученїето си и ся распрѣснаха на самъ на татакъ? . . .

МОЛДО-ВЛАХІЯ. — Една депеша, отъ 24 Февруарїа, извѣстѣва паданїето отъ прѣстола на Куза-бей. Това приключенїе произведѣ тука едно дѣлбоко впечатленїе.

Причинити не сж познати. Нѣ сѣки мысли че е плодъ отъ общото негодованїе на народътъ.

Едно приврѣменно правителство са съставило, и едно ново министерство.

За да умири духовити приврѣменното правителство прѣвзгласило братѣтъ на бегїйскїятъ царъ, контъ Фландръ, за князъ на Ромѣнїи.

Куза-бей стоялъ четирѣ дена ватворенъ заедно съсъ прѣвврженцити си, и най сетнѣ поискалъ позволенїе да отиди за Европа. Позволило му са. Той отишелъ за Австрія придруженъ съсъ нѣколко доробанци.

Народътъ отъ провинциити испраща писма въ които одобрява това дѣло.

Приврѣменното правителство отредило една депутация която натоварило да доиде тука да изложи на Високата Порта какъ е станало това приключенїе.

Утврѣватъ че царското правителство усрѣдоточвало войски въ Тулѣя и въ Силистра за да влѣвѣтъ въ Молдо-Влахїя, ако бы да стане нужда.

Посланицити чѣкѣтъ наставленїа отъ правителствата си.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Научавнимъ са че една комисїа са отрядила сега наскоро въ министерството на финанциити, за да разгледѣ бюджетътъ на Имперїята.

— Миналата сжбота Н. Ц. В. Султанъ прїѣ въ ауденци извѣрнедїятъ белгїйски посланикъ който му са проводи за да извѣсти смъртъта на Леополда I, и въцаруванїето на Леополда II.

— Миналата недѣля стана единъ голѣмъ свѣтъ на Високата Порта за букурешкити приключенїа.

На другїятъ день, въ понедѣльникъ, стана, въ тоя случай, едно дипломатическо събранїе въ конѣкъ на Н. В. А'али-паша.

— Майката на Египетскїятъ Подкралъ са помннала тїа дни.

— Н. В. Мустафа Фазилъ-паша тръгнува тїа дни за Египетъ заедно съ фамилиїта си.

— Азисъ-паша са наименова каймакаминъ въ Едере, по царска заповѣдъ.

— Самоубїиствата които са умножавѣтъ въ Европа, фанѣхъ да са явявѣтъ и въ Цариградъ. Отъ нѣколко време насѣмъ много такѣви самоубїиства са потвърдѣха въ Стамболъ и Бейоглу. Това са види да произлязува отъ бѣдността на жителити и несатѣжѣтъ на работити.

Нужно е да са варди парата кога влѣзи въ рѣката.

— Пншатъ отъ Египетъ че архїепископътъ отъ Тибантъ, Нинаморъ, са избралъ за Александрийски патрикъ на мѣсто Іакова, който умрѣ.

— Н. Ц. В. Султанътъ благоизволи да даде знаковици отъ прѣвитѣ класъ на орденътъ Меджидїе на Сабри паша, управителъ въ Видинъ, и на Абдулъ Рахманъ паша, управителъ въ Варна.

— Споредъ трїсетъ и третїятъ листъ, обнародванъ отъ извѣрнедїятъ комисїа, сумата събрана въ полза на изгорѣлитѣ отъ 6 Септември, вѣзлазува на 4,767,286.

— Кореспондентинътъ на Новелїстъ д е Р у е н ѣ казува че става сѣка много прикаска въ високото руско общество за покатолїчїанїето на баронката Сеєбахъ, жена на саксонскїятъ министръ въ Парїшъ и дѣщеря на графъ Несерлодъ, ветѣхъ Канцераръ на руската Имперїа. Баронката Сеєбахъ станала Католичка въ Италїа и следъ много ауденци съсъ Паната.

Какво злочѣстїе за Врѣмето!

Отговорникъ Никола Геновчѣ.